

Wymagania z historii na poszczególne oceny dla klasy VI w roku szkolnym 2024/2025 „Podróże w czasie. Historia dla klasy VI” – GWO

Wymagania na ocenę wyższą obejmują również wymagania na niższe oceny:

- aby uzyskać ocenę dostateczną należy również spełnić wymagania na ocenę dopuszczającą,
- aby uzyskać ocenę dobrą należy również spełnić wymagania na ocenę dopuszczającą, i dostateczną,
- aby uzyskać ocenę bardzo dobrą należy również spełnić wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną i dobrą,
- aby uzyskać ocenę celującą należy również spełnić wymagania na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą i bardzo dobrą.

Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, jeżeli nie spełnił wymagań na ocenę dopuszczającą.

Ocena śródroczna nie jest oceną klasyfikacyjną, lecz informacyjną. Jest ustalana na podstawie ocen cząstkowych, analizy osiągnięć edukacyjnych ucznia oraz odnosi się do stopnia realizacji wymagań edukacyjnych w I półroczu danego roku szkolnego.

Ocena końcoworoczna jest oceną klasyfikacyjną i jest ustalana na podstawie całorocznych osiągnięć edukacyjnych ucznia i odnosi się do realizacji wymagań edukacyjnych w całym roku szkolnym.

Poniższy zestaw wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny uwzględnia planowane osiągnięcia ucznia w zakresie wiedzy i umiejętności zawarte w rozkładzie materiału i planie wynikowym zintegrowanym z serią *Podróże w czasie*. Zestaw ten to jedynie propozycja. Nauczyciel może wykorzystać przedstawiony podział wymagań w swojej pracy dydaktycznej lub zmodyfikować go tak, by w pełni odpowiadał on specyfice klasy i indywidualnym możliwościom uczniów, z którymi pracuje.

TEMAT LEKCJI	WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY				
	Poziom konieczny ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy ocena dostateczna	Poziom rozszerzający ocena dobra	Poziom dopełniający ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający ocena celująca
1. Wielkie odkrycia geograficzne	Uczeń zna: • datę: 1492, • postać: Krzysztofa Kolumba, • przykłady roślin i zwierząt sprowadzonych z Ameryki do Europy i odwrotnie. Uczeń rozumie: • pojęcie: Indianie, • na czym polega znaczenie odkrycia Ameryki oraz drogi morskiej do Indii. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, dlaczego Europejczycy dążyli do znalezienia drogi morskiej do Indii, • wyjaśnić, na czym polega różnica między celem wyprawy Kolumba a jej ostatecznym efektem.	Uczeń zna: • daty: 1498, 1519–1522, • postaci: Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana. Uczeń rozumie: • pojęcie: kolonia, • znaczenie przypraw korzennych dla Europejczyków. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, dlaczego Europejczycy handlowali z Indiami, • wskazać na mapie szlaki wypraw odkrywczych na przełomie XV i XVI w., • na czym polega znaczenie wyprawy Ferdynanda Magellana, • wskazać na mapie terytoria opanowane przez Hiszpanów i Portugalczyków.	Uczeń zna: • nazwy cywilizacji amerykańskich podbitych przez Europejczyków. Uczeń rozumie: • pojęcia: przyprawy korzenne, karawela, karaka, • wpływ pojawienia się Turków osmańskich na handel Europy z Indiami. Uczeń potrafi: • dostrzec trudności, jakie musieli pokonać Europejczycy, aby doprowadzić do wypraw oceanicznych, • opisać odkrycia dokonane przez Krzysztofa Kolumba i Vasco da Gamę, • wymienić najważniejsze skutki wielkich odkryć geograficznych z perspektywy Europejczyków i mieszkańców innych kontynentów.	Uczeń zna: • datę: 1453, • wynalazki, które umożliwiły odbywanie podróży oceanicznych. Uczeń rozumie: • pojęcie: Daleki Wschód, • z czego mogą wynikać różnice w podejściu do znaczenia odkrycia Ameryki. Uczeń potrafi: • przedstawić, w jaki sposób zmiany w nauce i technice umożliwiły organizację wypraw oceanicznych, • opisać przebieg wyprawy Ferdynanda Magellana.	Uczeń rozumie: • pojęcie: ludobójstwo. Uczeń potrafi: • opisać wygląd azteckiej stolicy, • uzasadnić twierdzenie, że Aztekowie stworzyli zaawansowaną cywilizację, • dostrzec tragedię rdzennych mieszkańców Ameryki po przybyciu Europejczyków na kontynent, • formułować argumenty w debacie.
2. Renesans w Europie	Uczeń zna: • postać: Leonarda da Vinci. Uczeń rozumie: • pojęcie: odrodzenie (renesans), • znaczenie wynaleźenia druku. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, za pośrednictwem jakich środków w średniowieczu przekazywano informacje.	Uczeń zna: • postaci: Michała Anioła, Rafaela, Erazma z Rotterdamu, Jana Gutenberga, Mikołaja Kopernika, Galileusza. Uczeń rozumie: • pojęcie: humaniści. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, czym się zajmowali humaniści, • przedstawić dokonania wybitnych przedstawicieli renesansu, • wskazać cechy charakterystyczne sztuki renesansu.	Uczeń zna: • datę: ok. 1450. Uczeń rozumie: • pojęcia: człowiek renesansu, teleskop. Uczeń potrafi: • wymienić czynniki, które zadecydowały o narodzeniu się humanizmu we Włoszech, • dokonać charakterystyki wzorca osobowego człowieka renesansu, • scharakteryzować stosunek humanistów do człowieka i religii.	Uczeń zna: • ramy chronologiczne epoki odrodzenia (renesansu). Uczeń rozumie: • pojęcia: teoria geocentryczna, teoria heliocentryczna, • istotę odkrycia dokonanego przez Kopernika. Uczeń potrafi: • dostrzec różnice w sposobie widzenia człowieka i świata w epoce średniowiecznej i w renesansie, • porównać	Uczeń potrafi: • dostrzec związek między rozwojem renesansu a końcem średniowiecznego uniwersalizmu, • argumentować w dyskusji dotyczącej znaczenia zmian, jakie zaszły w Europie w XV i XVI w.

		• przedstawić najważniejsze wydarzenia konfliktu polsko-szwedzkiego i polsko-moskiewskiego, • zlokalizować na mapie wydarzenia i miejsca związane z wojną polsko-szwedzką i polsko-moskiewską.		obu państw.	
13. Konflikty z Turcją i ze Szwecją	Uczeń potrafi: • wyjaśnić, kim byli Kozacy, • dostrzec przesłanki, które wskazywały, że zakończył się złoty wiek.	Uczeń rozumie: • pojęcia: Zaporoże, srebrny wiek. Uczeń potrafi: • przedstawić najważniejsze wydarzenia konfliktu polsko-tureckiego oraz konfliktu polsko-szwedzkiego w latach 1626–1629, • zlokalizować na mapie wydarzenia i miejsca związane z wojną polsko-turecką oraz z konfliktem polsko-szwedzkim 1626–1629.	Uczeń zna: • daty: 1620, 1621, 1626, 1627, 1629, • postać: Gustawa V Adolfa, • warunki pokoju kończącego wojnę z Turcją i rozejmu ze Szwecją zawartego w 1629 r. Uczeń potrafi: • scharakteryzować relacje między Rzeczpospolitą i Turcją w XVI w., • wyjaśnić, co oznaczały dla Rzeczpospolitej warunki rozejmu podpisanego w 1629 r.	Uczeń zna: • postać: Stanisława Koniecpolskiego. Uczeń rozumie: • czynniki, które zadecydowały o sukcesach Szwedów. Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczności, w których doszło do wybuchu wojny z Turcją, • określić, jaki wpływ na sytuację Rzeczpospolitej miały konflikty, w których uczestniczyła w pierwszej połowie XVII w.	Uczeń potrafi: • zanalizować obrazy i na tej podstawie zaprezentować przebieg bitwy pod Cecorą i Chocimiem, • ocenić postać i dokonania Zygmunta III Wazy.
14. Powstanie Chmielnickiego	Uczeń zna: • datę: 1648, • postacie: Bohdana Chmielnickiego, Władysława IV Wazy, Jana II Kazimierza. Uczeń rozumie: • przyczyny niechęci mieszkańców Ukrainy do Polaków.	Uczeń zna: • bezpośrednią przyczynę wybuchu powstania na Ukrainie. Uczeń potrafi: • przedstawić plany polityczne Władysława IV Wazy, • wyjaśnić przyczyny klęski Polaków w pierwszej fazie powstania na Ukrainie.	Uczeń zna: • daty: 1635, 1649, 1651, 1654, • postać: Jeremiego Wiśniowieckiego, • warunki rozejmu ze Szwecją z 1635 r., • główne żądania szlachty ukraińskiej w okresie rządów Władysława IV Wazy. Uczeń potrafi: • przedstawić skutki przyłączenia Ukrainy do Polski, • dostrzec przyczyny niezadowolenia Kozaków nierejestrowych.	Uczeń zna: • warunki ugody Zborowskiej i postanowienia ugody w Perejasławiu. Uczeń rozumie: • pojęcie: rejestr Kozaków, • związek między przebiegiem powstania a żądaniami Chmielnickiego, • dlaczego do konfliktu między Polakami a Kozakami wmieszała się Moskwa. Uczeń potrafi: • przedstawić najważniejsze wydarzenia powstania na Ukrainie, • zlokalizować na mapie	Uczeń potrafi: • wyjaśnić, dlaczego ugoda zborowska nie zakończyła konfliktu polsko-ukraińskiego, • wyjaśnić znaczenie ugody w Perejasławiu dla polskiej polityki na Ukrainie, • wyjaśnić, dlaczego Polacy i Kozacy doprowadzili do wybuchu powstania.

rewolucji francuskiej	• postać: Ludwika XVI, • prawa zagwarantowane w Deklaracji praw człowieka i obywatela. Uczeń rozumie: • pojęcia: rewolucja francuska, Deklaracja praw człowieka i obywatela, prawa człowieka. Uczeń potrafi: • dostrzec wpływ idei oświeceniowych na Deklarację praw człowieka i obywatela.	rewolucji francuskiej. Uczeń rozumie: • pojęcie: burżuazja. Uczeń potrafi: • wyjaśnić przyczyny niezadowolenia społecznego we Francji.	Zgromadzenie Narodowe, Bastylia. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, dlaczego stan trzeci ogłosił się Zgromadzeniem Narodowym, • opisać okoliczności, w jakich doszło do zburzenia Bastylii.	Uczeń potrafi: • scharakteryzować strukturę społeczną Francji w XVIII w., • przedstawić sytuację panującą we Francji przed wybuchem rewolucji, • opisać wydarzenia wielkiej trwogi.	praw człowieka i obywatela pod kątem zawartych w niej zasad dotyczących organizacji państwa i społeczeństwa, • ocenić znaczenie Deklaracji praw człowieka i obywatela.
25. Od monarchii konstytucyjnej do republiki	Uczeń zna: • postać: Maksymiliana Robespierre'a. Uczeń rozumie: • pojęcia: jakobini, wielki terror. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, jak funkcjonowała Francja w okresie wielkiego terroru.	Uczeń rozumie: • przesłanie hasła „wolność, równość, braterstwo”. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, w jakich okolicznościach Francja stała się republiką.	Uczeń zna: • daty: 1790, 1791, 1792, 1793, 1794. Uczeń rozumie: • pojęcia: prawica, lewica, centrum, Komitet Ocalenia Publicznego, trybunał rewolucyjny, Ustawa o duchowieństwie, monarchia konstytucyjna. Uczeń potrafi: • przedstawić najważniejsze wydarzenia związane z przebiegiem rewolucji francuskiej, • wyjaśnić, na czym polegał podział w parlamencie francuskim po 1791 r., • przedstawić skutki egzekucji Ludwika XVI, • dostrzec przyczyny popularności jakobinów.	Uczeń zna: • najważniejsze zasady zawarte w konstytucji francuskiej. Uczeń rozumie: • pojęcia: powstanie w Wandei. Uczeń potrafi: • przedstawić organizację państwa francuskiego po uchwaleniu konstytucji, • omówić okoliczności wybuchu wojny między Francją a Prusami i Austrią, • przedstawić sytuację polityczną i militarną Francji w okresie istnienia republiki.	Uczeń potrafi: • scharakteryzować ewolucję stosunku rewolucjonistów do Kościoła katolickiego, • wyjaśnić, co zawierała Ustawa o duchowieństwie, • zanalizować XVIII-wieczne rysunki propagandowe związane z rewolucją francuską, • dostrzec jednostronność oceny osiągnięć rewolucji zawartą w tych rysunkach, • ocenić dokonania rewolucji francuskiej.
Europa i Ameryka w XVII i XVIII wieku (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					5
26. Czasy	Uczeń zna: • daty: 1697, 1733.	Uczeń zna: • postać: Stanisława	Uczeń zna: • date: 1717,	Uczeń zna: • daty: 1700, 1709,	Uczeń rozumie: • pojęcie: pijarzy.

